

STIHIRAR PROSOMIC

DUMINICA CINCIZECIMII

Tălmăcirea s-a făcut ținând canoanele imnografiei bisericești

CUVENITĂ LĂMURIRE

Stihiri prosomice este adaptarea pe limba noastră a originalului *στιχηρὰ προσόμοια*, evitând înadins slavonismul *podobie* sau, în context *podobnice*, care nu a spus nimic nu numai nouă, ci nici celor din limba cărora provine și a cărui etimologie sau simplă explicare nu este la îndemâna românilor, pe de o parte, iar pe de alta, a merge direct la izvoare este, fără îndoială, calea cea mai corectă și sigură, atât filologic, cât și liturgic.

Formularea *stihiri prosomice* am adoptat-o doar în titlu din dorința de a împământenii un concept și nu un termen, iar conceptul să-l explicăm, să-i expunem conținutul ideatic, precum și importanța liturgică. În slujba propriu-zisă am folosit o formulare cât mai românească posibil, care să fie pe înțelesul tuturor, dar care să își îplinească rolul tipiconal.

Nădăjduim că, după ce conceptul va fi asimilat în cultura noastră bisericească, se va găsi un termen românesc potrivit. În momentul de față favorit și chiar folosit de unii ar fi *asemănândă* sau *stihiri asemănânde*, dar, după cum poate observa orice român, acum acest termen are o rezonanță neobișnuită, străină tocmai pentru că el nu poartă conținutul ideatic liturgic pe care ar trebui să-l redea. Însă, așa cum se întâmplă întotdeauna, vorbitorii, utilizatorii vor decide de-a lungul vremii.

Un alt aspect foarte important care trebuie să-l conștientizăm este că ceea ce numim noi simplu *slujbă* este de fapt numai *textul* slujbei sau, mai bine zis, textul imnelor care sunt cuprinse în slujbă, iar aceste imne – imn=text+melodie – alcătuiesc cuprinzătorul gen imnografic, alcătuit, la rândul său, din mai multe specii/feluri de imne, care pot fi clasificate după mai multe criterii.

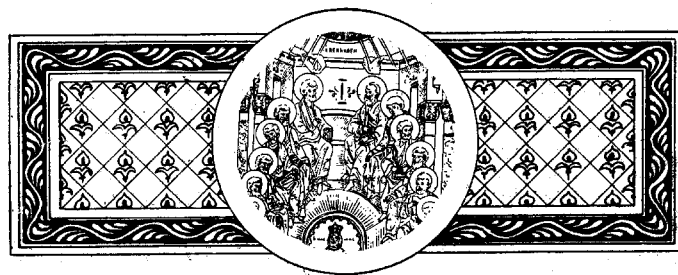
Așadar, ținând seama de toate aceste precizări, o posibilă și, desigur, neîndestulătoare definiție a *stihirii prosomice* ar fi: specia genului imnografic alcătuită după un model, adică asemănătoare (*προσόμοιον-prosomia*) cu o altă stihiră care s-a impus în conștiința Bisericii drept insuflată de Duhul Sfânt. Are, prin urmare, o structură prozodică fixă, după stihira pe care o copiază (același număr de silabe, iar accentele cuvintelor cad în același loc). Este, și în aceasta constă aspectul cel mai important, și o formă aparte de rugăciune, fiindcă psalmodiind un imn purtător de Duh, așa cum a ieșit din mâinile sfinților imnografi, mintea noastră, atât a psaltului, cât și a celui care ascultă, are mai multe propte, are cele mai favorizante condiții să intre în legătură nemijlocită cu însăși inspirația originară. Stihira după care a fost alcătuită (numită în actualele cărți de slujbă prin sintagma *însuși glasul*) este indicată la început. Sunt cele mai iubite în Biserică pentru că sunt cele mai ușor de învățat și pot fi cântate de oricine, nu numai de psalții specializați. Prin ele o slujbă are șansa să iasă bine și fără prezența unui psalt bun. Exemplu grăitor, dar din păcate unic, este slujba Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Mare. Se mai numesc *podobii* sau *asemănânde*.

Considerăm că până la publicarea unui *Prosomier* românesc, care va fi un reper comun tuturor, numirea prosomiei originale, în grecește, este de neapărată trebuință.

Melurghisirea: Ilie Rareș Cîmpean

Tehnoredactarea: Mihai Telescu

Icoana: Răzvan Bădescu

DUMINICA CINCIZECIMII

UTRENIA

După catisma întâi, sedea, glasul al 4-lea, asemenea cu:

Spăimântatu-s-a Iosif... (Κατεπλάγη Ἰωσήφ)

**După praznice urmând,' praznicul cel de la sfârșit' luminat să-l prăznuim,
că Cincizecimea este el,' plinirea sorocului și a făgăduinței,
căci focul, acum, al Mângâietorului' pogoară pe pământ în chipul limbilor
și-a luminat pe Ucenici făcându-i' părtași ai tainelor Cerului.
A venit lumina' Mângâietorului' și-a luminat lumea.**

Slavă..., Și acum..., aceeași

După catisma a doua, sedea, glasul al 4-lea, asemenea cu:

Spăimântatu-s-a Iosif... (Κατεπλάγη Ἰωσήφ)

**Duhul Sfânt, ca un izvor' venind la cei de pe pământ,' împărțit preaminunat
în râuri care poartă foc,' pe ucenici rouătu-i-a luminându-i,
făcându-li-se lor focul nor rouos' ce i-a luminat precum o flacără
de ploaie purtătoare, prin care harul' noi l-am luat, prin apă și foc.
A venit lumina' Mângâietorului' și a luminat lumea.**

Slavă..., Și acum..., aceeași

După Polieleu, sedalna, glasul al 8-lea, asemenea cu:

Porunca cea cu taină... (Τὸ προσταχθέν)

**După scularea cea din groapă, o, Hristoase,
și înălțarea Ta la Ceruri, Îndurate,
ai trimis văzătorilor de Dumnezeu a Ta slavă,
Duh drept astăzi ucenicilor înnoind;' astfel, ca un chimval preamelodios
ai adus la cunoaștere,' lovind cu plectrul ascuns,' cuvântul și rânduiala Ta
tuturor, Mântuitorule!**

Slavă..., Și acum..., aceeași

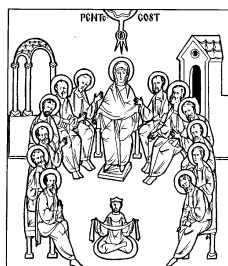
LUMINÂNDA

Glasul al 3-lea, asemenea cu: *Cel ce-a împodobit cerul... (Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις)*

**Duhule Preasfinte,' ce de la Tatăl purcezi' și ai pogorât prin Fiul
la ucenicii necărturari,' sfințește și mântuiește
pe cei ce Dumnezeu Te-au cunoscut. (*de două ori*)**

Alta, asemenea

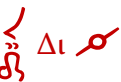
**Este Lumină Tatăl,' Lumină Fiul, de un chip,' este și Duhul Lumină,
Care în chip de limbi de foc' a fost trimis la Apostoli,
prin care lumea întreagă' se luminează cu totul' ca să cinstească Treimea.**

LA UTRENIE

Întâiul rând de Sedelne.

Glasul al 4-lea. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Glas Δι

(II)

D u pă praz ni ce ur mând praz ni cul cel de la sfâr șit

lu mi na at să ă-l prăz nu im că Cinci ze ci mea es te el

pli ni rea so ro cu lui și a fă gă ă du i i in ți

căci fo cul a cum al Mân gă ie to o ru lui po

goa a ră ă pe pă mânt în chi pul li im bi lor și-a lu

mi nat pe U ce nici fă câ ân du-i păr tași ai tai ne e

lor Ce ru u lui a ve ni it lu mi i i na Mân

gâ â ie to ru u lui și-a lu mi na a at lu u u u

mea

Slavă..., Și acum..., aceeași.

Al doilea rând de Sedelne.
Glasul al 4-lea. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Glas

D^(II) u hul Sfânt ca un iz vor ve nind la cei de pe pă
 mânt ^Δ în păr ți it prea a mi nu nat ^u în râ uri ca re poar tă
 foc ^Δ pe u ce nici ro u ra tu i-a lu u mi nă â ân du-i ^π
 fă cân du li se lor fo cul no or ro u ros ^Δ ce e i-a
 a lu mi nat ^u pre cum o fla a că ră ^Δ de ploa ie pur
 tă toa re prin ca re ha a rul noi l-am lu a at prin a
 pă și foc ^(Δ) a ve ni it lu mi i i na ^Δ Mân gâ â ie
 to ru u lui și-a ^(II) lu mi na a at lu u u u mea ^Δ

Slavă..., Și acum..., aceeași.

Sedelnele după Polieleu.
Glasul al 8-lea. Τὸ προσταχθέν.

Glas λ ϝ Νη Ϟ

^(N)
D u pă scu la a rea cea din groa pă o Hris toa a a
 se ^{β λ} și î năl ța a rea Ta la Ce ruri În du ra a a
 te ^{β λ} ai tri mis vă ză to ri lor de Dum ne ze eu a Ta sla
 vă ^{γ ϝ} Duh dre ept as tăzi u ce ni i ci lor în no ind ^{Δ ϝ} a
 ast fel ca un chim va al prea me lo di os ^{Δ ϝ} ai a dus la a
 cu noaș te re ^{(Γ) γ ϝ} lo vind cu plec trul as cuns ^{(Δ) Ϟ} cu vân tul și
 rân du ia la a Ta ^{Δ ϝ} tu tu ror Mân tu i to o ru u le ^{γ ϝ}

Slavă..., Și acum..., aceeași.

LUMINÂNDA

Glasul al 3-lea. Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις.

Glas ᾠ Γα ϕ

D^(Γ) u hu le Prea^(Π) sfi in te^(M) ce de la Ta a tăl pur
 cezi^Γ și ai po go rât prin Fi i^(Π) ul la u ce ni^(M)
 ci ii ne căr tu rari sfin țeș te și mâ ân tu ie
 eș te^(N) pe cei ce Dum ne ze eu Te-au cu u no os cut^Γ

Alta. Asemenea.

E^(Γ) s te Lu mi nă Ta a tăl Lu mi nă Fi ul de
 un chip^Γ es te și Du hul Lu mi i nă^(Π) Ca re în chi
 ip de limbi de foc^Γ a fost tri mis la a A po os toli^(N)
 prin ca re lu mea^(M) în trea a a a gă se lu mi nea^(Γ)
 ză ă cu to o tul^(N) ca să cins teas că ă Tre i mea^Γ

SLAVA LAUDELOR

*Melosul ieromonahului Teofan Vatopedinul.*Glas λ π π α π

S ^(II) la a a vă Ta a a a a tă ă ă lu u u u

^(Δ) 7u u u u ui și ^(II) Fi u lu ui și Sfă â ân tu

u u u u u u lui Duh

I ^(II) m pă ra a a a a a 7a a a a te Ce e

re e e Ce e e re e e e esc ^(Δ) Mân gă ie

to o o o ru u u 7u u u u le ^(II) Du u u u hu

u u ul A a a a de e e e e vă ă ă ă ă ru

lui π ca a a re pre tu ti i i i i i i i

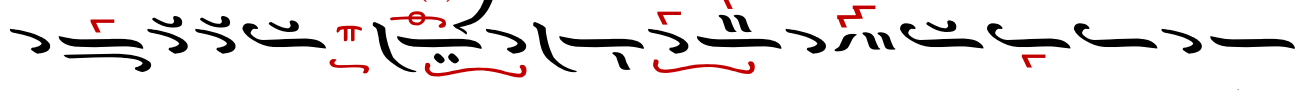
i in de e e nea a a a e e e e e e le e

e ești ^(Δ) și i toa a te le e e e e pli i i i

ne e ești ^(Z) Vis ti e e ri i i i i i i

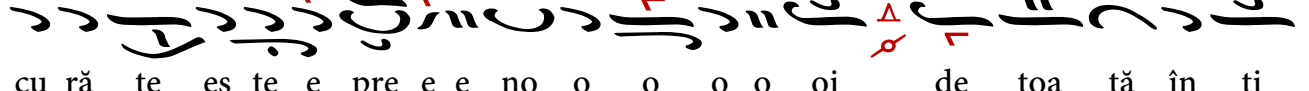

a a a a bu nă ă tă ă ă ți i i lo or și Dă tă

to o o o o o ru le de e e e e vi a a

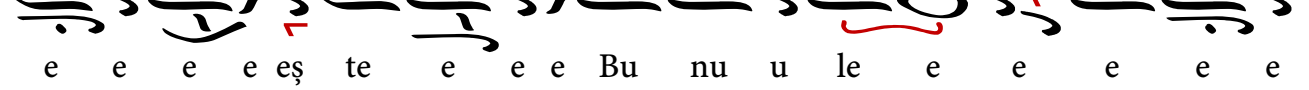

a a a a ță vi i i i i i i no și Te să lăș

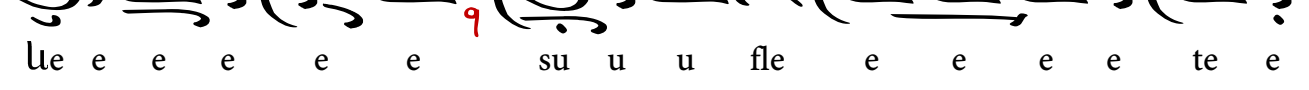

lu ie e e e e eș te e î î î î în tru u u u

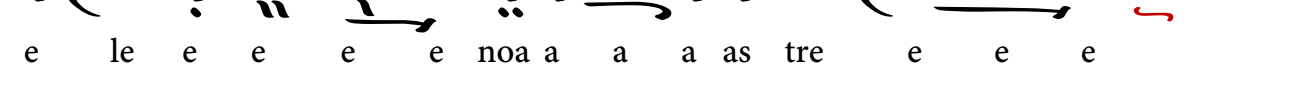

u u u u noi și cu ră ă țe e e e e și i

cu ră țe eș te e pre e e no o o o o oi de toa tă în ti

nă ciu u u nea a și i mân tu u ie e e

e e e e eș te e e e Bu nu u le e e e e e

le e e e e e su u u fle e e e e te e

e le e e e e e noa a a a as tre e e e